

мислення. Одним із методів, який доцільно застосовувати у навчальному процесі є метод проектування: розробка та захист індивідуальних або групових проектів сприятимуть активізації та творчому пошуку студентів відповідно до обраної теми, підходів до вирішення поставлених завдань, стимулюватимуть інтелектуальну діяльність майбутніх спеціалістів. Науково-дослідна робота студентів сприяє здійсненню співпраці з викладачем у науковому обґрунтуванні окремих ідей і рішень, що мають суттєве значення для розвитку наукового мислення студентів, формування їх професійних компетенцій. Тому, для ефективного управління науково-дослідною роботою студентів, викладачеві необхідно чітко уявляти головні завдання такої діяльності, форми і зміст наукової роботи, які будуть найбільш сприятливими і оптимальними для розвитку наукового потенціалу студентів. Зі свого боку, студенти також повинні прагнути до постійного підвищення свого професійного рівня. Поступова фундаменталізація знань студентів у процесі виконання ними наукової роботи забезпечує вирішення важливих навчальних завдань: оволодіння методами наукового дослідження та формування наукового світогляду; розвиток індивідуальних здібностей та творчого мислення у вирішенні практичних завдань; здатність використання теоретичних знань у вирішенні практичних завдань; розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутніх спеціалістів у сфері управління діяльністю суб'єктів підприємництва; активного сприяння оволодіння студентами сучасними методами і технологіями у сфері фінансових відносин, методологією і практикою планування та оцінки ризиків, вибору оптимальних управлінських рішень в умовах сучасних економічних відносин; забезпечення всебічного розвитку особистості студента, формування його об'єктивної самооцінки.

Важливим аспектом формування професійної компетентності є ознайомлення студентів із можливостями професійного застосування знань за обраним напрямком діяльності. На нашу думку, у Звіті про проходження переддипломної практики магістерської програми «Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу» повинні мати місце елементи дослідницького пошуку, які будуть відображати здатність і підготовленість студента теоретично осмислити актуальність процесів управління фінансами суб'єкта підприємництва, можливість проведення самостійного наукового дослідження і впровадження одержаних результатів у практичну діяльність базового підприємства, за матеріалами якого виконується робота, якщо проведене наукове дослідження буде відповідати інтересам підприємницької структури.

Виявлені тенденції підтверджують необхідність для викладача впроваджувати у свою педагогічну діяльність інноваційні методи навчання, які позитивно впливатимуть на фундаменталізацію знань студентів з управління суб'єктами підприємництва на сучасному етапі розвитку економіки України і формування фахових компетенцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент».

*Максименко О.О., старший викладач кафедри іноземних мов
фінансово-економічного факультету*

ПРО ПІДХОДИ ДО СЕРТИФІКАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ОСВІТІ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

У рамках розбудови багатомовної економіки Європейського Союзу (ЄС) у ланці вищої освіти країн-учасниць передбачено професійно-орієнтоване навчання іноземних мов. На цьому рівні освіти курси з іноземних мов здебільшого входять до програмного переліку дисциплін на здобуття ступеня бакалавра (наприклад, у Нідерландах, Фінляндії, Німеччині). Оскільки знання мов у цілому й у професійному контексті зокрема вимагають широкого застосування у європейському форматі, нормативні документи і державні стандарти країн ЄС, а також існуючі системи іспитів з іноземних мов базуються на Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти Ради Європи.

Сертифікація у вищій освіті країн Спільноти покладена на уповноважені освітні заклади, до яких належать університети, політехнічні університети, вищі школи, академії тощо. Останні надають підготовку з іноземних мов згідно з передбаченими вимогами і стандартами, забезпечують підтвердження рівня опанування мовних курсів шляхом видачі документів встановленого зразка (дипломів, сертифікатів). За Болонськими домовленостями диплом першого циклу (бакалавра) передбачає додаток (*diploma supplement*) з описом класифікації, рівня, контексту, змісту та статусу навчальних дисциплін. Встановлення досягнутих результатів відбувається за Європейською кредитно-трансферною системою (*European Credit Transfer and Accumulation System / ECTS*), що містить шкалу оцінювання, з якою узгоджуються шкали закладів вищої освіти системи.

Отримані результати з іноземних мов враховуються у виведенні середнього балу диплому. Разом з тим існує практика, наприклад в Австрії, де результати вивчення мов у підготовці спеціалістів у галузі медицини у ланці вищої освіти не беруться до уваги у кінцевому оцінюванні студента. На факультеті економіки Афіньського університету (Греція) іспит з іноземних мов є обов'язковим для отримання ступеня, але оцінюється як «здав» / «не здав» і не враховується у середньому балі диплому.

Окрім зазначеного у вищій освіті застосовуються інші підходи до сертифікації професійно-орієнтованих курсів з іноземних мов, серед яких:

- зарахування сертифікатів інших закладів мовної освіти.

Так, наприклад, студенти факультету архітектури Міланського політехнікуму (Італія) по закінченні терміну навчання повинні надати документ італійської чи іноземної мовної школи, який засвідчує їх знання з англійської мови. Студенти економічного факультету Афіньського університету (Греція), які мають диплом з іноземної мови просунутого рівня, наданий міжнародно-визнаними установами, також звільняються від іспитів;

- здобуття окремих сертифікатів з іноземної мови.

У вищій освіті Німеччини студентам університетів та університетів прикладних наук пропонуються факультативні курси з метою отримання спеціального мовного сертифікату (technical language certificate, навантаження 170—200 годин на семестр + кінцевий іспит). У Франції Сертифікат мовних навичок у вищій освіті (Certificat de compétences en langues de l'enseignement supérieur) надає можливість студентам різних спеціальностей поєднувати вивчення іноземної мови з іншими дисциплінами;

- отримання сертифікатів провідних мовних організацій.

Прикладом є досвід мовного центру Університету прикладних наук міста Лейпциг (Німеччина). Студенти можуть обрати курси, по закінченню та складанню іспитів з яких отримують сертифікат, наприклад, Лондонської промислово-торговельної палати (курс «Англійська мова із сфери економіки» за напрямками: ділова англійська мова / English for Business; розмовна англійська мова промислової та комерційної сфер / Spoken English for Industry and Commerce; практична ділова англійська мова / Practical Business English).

Таким чином, підходами до сертифікації професійно-орієнтованого навчання іноземних мов у ланці вищої освіти є диплом бакалавра та додаток з відміткою про опанування іноземних мов, зарахування сертифікатів про опанування іноземних мов інших мовних шкіл і організацій, здобуття окремого сертифікату та сертифікату провідних організацій мовної освіти.

*Малік Є.О., к.е.н., доцент
кафедри фінансів*

ФОРМУВАННЯ ПАРТНЕРСЬКИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ ВИКЛАДАЧЕМ І СТІДЕНТАМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Запровадження різноманітних інноваційних педагогічних технологій згідно з Болонськими стандартами є неможливими без забезпечення реалізації сучасної парадигми взаємовідносин основних суб'єктів навчального процесу: викладач — студент. Незаперечним є той факт, що всі знання і практичні уміння викладача можуть передаватися студентам лише завдяки безпосередньому спілкуванню з ними і студенти нерідко переносять ставлення викладача на предмет, який він викладає. На цих взаємовідносинах вибудовується складна й об'ємна піраміда навчання і виховання, через них відбувається проникнення педагога в душевний світ студентів, щоб виробити у них первинні навички співтворців власної особистості. Саме ці взаємовідносини і мають бути побудовані на партнерських взаємовідносинах. Обговорення питань, що зачіпають партнерські відносини в освітньому середовищі, викликає різну реакцію, але партнерська взаємодія усе більше претендує на своє місце в освітньому просторі.

У партнерстві мова йде про повагу: партнер по діяльності приймається таким, який він є, приймаються його мотиви, потреби, бажання, думки, відчуття і, що особливо важливо, способи його діяльності. Повага і схвалення є характеристикою двосторонніх відносин, які називаються партнерством. Відмовитися від партнерства в навчальній діяльності означає відмовитися від продуктивної діяльності навчання.

Основними діалогічно-дискусійними технологіями навчання студентів професійно-педагогічної комунікації є: діалог, дискусія, дебати, мозковий штурм, форум, їх упровадження перетворює навчальний процес, де студент і викладач є рівноправними, рівнозначними